

Hans Talsma schildert de buitenkant van mensen

.....
beeldende kunst • recensie
Bernadette van der Goes

Expositie: schilderijen van Hans Talsma.
Prijzen: 680 tot en met 1.590 euro. Te zien: t/m 30/1, wo t/m vr 12-18 uur, do ook 19-21 uur, za 10-17 uur, zo 13-17 uur, galerie Zône, Nieuwstraat 17b, Leiden.

.....

Hans Talsma schildert mensen. Aan de wanden van galerie Zône hangen zijn musici, dirigenten, doodgravers en rechters. Mensen die bezig zijn met hun werk en daar volledig in opgaan. Nu zijn er uiteenlopende manieren om dat weer te geven. Je kunt iemand bijvoorbeeld zo portretteren dat behalve van de persoon ook een uitgebreide indruk van diens werkomgeving wordt gegeven. Of je concentreert je vooral op bepaalde details, zoals iemands gezicht of zijn handen. Talsma kiest voor weer een ander uitgangspunt. Zijn aandacht gaat vooral uit naar de houding

van mensen. Dat verklaart ook waarom hij hen meestal van opzij of van achteren weergeeft. Alsof hij tot elke prijs wil voorkomen dat wij ons laten afleiden door de gelaatsuitdrukking. Zelfs wanneer hij iemand een enkele keer toch van voren afbeeldt, maakt hij hem zoveel mogelijk onherkenbaar.

Zo zien we bijvoorbeeld een portret van een rechter wiens gezicht uit een bruine vlek bestaat, met daarin slechts een zeer vage aanduiding van mond en ogen. Deze man is geen individu, maar slechts een anonieme figurant. En dat geldt eigenlijk voor alle mensen die Talsma schildert. Of het nu gaat om in klassieke theaterkostuums geklede operazangers, om dirigenten die zich voor hun orkest in het zweet staan te werken of om een groepje doodgravers rond een kist: iedereen is zonder bijzondere persoonlijke kenmerken weergegeven. Alsof het geen mensen zijn, maar prototypen van bepaalde beroepsgroepen. Wat overigens niet betekent dat

de schilderijen van Talsma vrij zijn van emoties. Integendeel zelfs. Zijn stijl is expressief, hij maakt vaak gebruik van felle kleuren en zet zijn figuren in brede penseelstreken op het doek. Daarbij is hij steeds op zoek naar de meest karakteristieke houdingen, gebaren en bewegingen. Ook probeert hij soms door middel van de compositie drama in zijn voorstellingen te brengen.

Bijzonder goed geslaagd is dat bij het schilderij van een verdachte voor de rechtbank. Vrijwel alle ruimte op dit doek is ingenomen door een man met gebogen hoofd, die zijn handen op zo'n manier achter zijn rug houdt dat het lijkt alsof ze geboid zijn. Uit zijn hele houding spreekt spijt. Maar het zo trefvend weergeven van gevoelens lukt Talsma helaas lang niet altijd. De meeste schilderijen tonen vooral de buitenkant van de afgebeelde mensen. Jammer, want ná het zien van de zoveelste musicus of operazanger slaat de verveling echt toe.